

**Logopediepraktijk
Het Praathuis
Roelien van Halsema
Mirjam Hermans
Kim Ruiter
Saskia Verhoef**

Dyslexiebehandeling in praktijk het Praathuis

Dyslexie

Bij het Steunpunt Dyslexie van oudervereniging Balans en Masterplan Dyslexie is veel actuele informatie te vinden over Dyslexie:

“Dyslexie betekent letterlijk: niet kunnen lezen. De term komt uit het latijn, want dys = niet goed functioneren, lexis = taal of woorden.

Bij dyslexie gaat lezen, spellen en ook zelf schrijven, gezien de leeftijd en het onderwijsniveau, veel te moeizaam, terwijl iemand wel een gemiddelde intelligentie heeft. Er is alleen sprake van dyslexie als er geen andere oorzaken zijn die de leesproblemen kunnen verklaren. Bij dyslexie kunnen zowel lees- als spellingsproblemen voorkomen, maar deze komen ook los van elkaar voor. Officieel wordt dyslexie in Nederland aangeduid als:

"Een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau."

Oorzaken:

De precieze oorzaak van dyslexie weten we nog niet helemaal, maar wel is duidelijk dat het zich afspeelt in de hersenen. Het lijkt erop dat het hersengebiedje waar klanken aan schrifttekens worden gekoppeld, te zwak is aangelegd of moeilijk bereikbaar is.

De klankcodes worden daardoor onvolledig of incorrect in de hersenen verwerkt en minder goed in het geheugen opgeslagen. Het gevolg is dat deze ook minder goed uit het geheugen zijn op te halen om gekoppeld te worden met het woordbeeld.

Duidelijk is dat mensen met dyslexie problemen hebben met de fonologische verwerking van taal en/of het snel benoemen van woorden. Dyslexie wordt steeds meer gezien als een taalprobleem. De analyse van de klanken in woorden vindt niet goed plaats en de woordvorm als geheel (hoe ziet het woord eruit, hoe klinkt het, waar lijkt het op, wat betekent het?) wordt niet goed opgeslagen. Juist omdat het gaat om een complex taalprobleem is dyslexietherapie in combinatie met logopedie heel effectief!

Signalen op kleuterleeftijd:

Op de kleuterleeftijd (groep 1 en 2) is dyslexie nog niet vast te stellen. Wel kunnen er een aantal signalen zijn die aanleiding geven om het kind extra in de gaten te houden.

Bijvoorbeeld wanneer het kind:

- een algemeen zwak taalniveau heeft
- slecht versjes kan onthouden en slecht kan rijmen
- moeite heeft met het aanleren van willekeurige afspraken, zoals de begrippen 'links' en 'rechts' en de namen van kleuren
- moeite heeft met het onthouden van de namen van personen
- moeite heeft met het aanleren van de letters (groep 2)

Niet alle kinderen met deze problemen ontwikkelen echter dyslexie. Een vertraagde spraak-/taalontwikkeling en dyslexie in de familie heeft wel een zekere voorspellende waarde, waarbij de combinatie jongens met dyslexie/taalproblemen vaker voorkomt dan de combinatie met meisjes. Kinderen met een vermoeden van dyslexie maken dezelfde fouten als andere kinderen, maar ze maken de fouten vaker en het duurt langer voordat ze de juiste manier onder de knie hebben.

Signalen voor dyslexie in groep 3 kunnen zijn:

- moeite om de letters te benoemen en te schrijven
- moeite om woorden te hakken (s-t-oe-l) en te plakken (stoel)
- lang spellend lezen of vroeg radend lezen
- moeite met aandacht voor verbale informatie
- moeite om het verschil te horen tussen klanken als m en n, t en k, ba en da, met ritme, klemtoon en de betekenis van woorden
- moeite om verschil te zien tussen bijvoorbeeld p en q, b en d, en met volgorde in woorden (zodat omkeringen en weglatingen het gevolg zijn)
- moeite met het inprenten van reeksen (bijv. tafels), met het onthouden van woordcombinaties, uitdrukkingen en gezegdes

Signalen voor dyslexie in groep 4 kunnen zijn:

- een hekel aan hardop lezen
- lang spellend lezen
- veel radend lezen
- vaak struikelen bij het lezen
- vaak een woord overslaan
- delen van woorden weglaten
- woorden die hetzelfde klinken door elkaar halen
- een groeiend verschil tussen het leesvermogen en het vermogen een verhaal te begrijpen”

Zie voor meer informatie de site van Balans, www.steunpuntdyslexie.nl en de site van Masterplan Dyslexie <http://www.masterplandyslexie.nl/>

Bij het Praathuis wordt door gespecialiseerde logopedisten op een gestructureerde manier hulp geboden aan kinderen met lees- en spellingsproblemen. Ook kinderen die taalontwikkelingsproblemen of problemen in de klankverwerking hebben (met bijvoorbeeld uitspraakfouten) kunnen bij ons terecht. Elk kind krijgt eerst een diepgaand taal/spraakonderzoek om de behandeling op maat te kunnen geven. Iedereen heeft recht op een behandeling die bij hem/haar past.

Bij kinderen in de kleuterleeftijd zal aandacht besteed worden aan de woordenschat, de vaardigheden op fonologisch gebied (rijmen, klanken onderscheiden in een woord) en de klank/tekenkoppeling (speels aanleren van letters op verschillende manieren). Zo veel mogelijk wordt uit gegaan van de eigen beleving en emotie van het kind, omdat daardoor de automatisering beter ondersteund wordt.

Bij kinderen in groep 3 wordt in de behandeling aandacht besteed aan de letterkennis. Kent het kind alle aangeboden letters goed en automatisch? Kan het de te lezen woorden klank voor klank ontcijferen of leest het kind radend? De letters worden aangeleerd in een schema met kleuren, zodat het kind meer houvast heeft. Er wordt aangesloten op de methode van school zodat het kind niet steeds om hoeft te schakelen. De woorden die geoefend gaan worden, komen uit de methode van school. Heel effectief is het om vóórdat het kind op school een les krijgt, deze bij Veelzeggend vast voor te bereiden met het kind, zodat het in de klas beter mee kan komen.

Algemene behandeldoelen:

Voor elk kind dat bij ons komt voor lees- en spellingstherapie zullen deze behandeldoelen opgesteld kunnen worden. Maar bij het ene kind zal een doel sneller behaald worden dan bij het andere.

- Verbeteren van de letterkennis
- Verbeteren van de leeshandeling (hakken en plakken)
- Verbeteren van de directe woordherkenning
- Verbeteren van de leesstrategieën
- Vergroten van de leeswoordenschat
- Verbeteren van het tekstbegrip
- Verbetering van de spelling van woorden
- Vergroten van het plezier in lezen en van het zelfvertrouwen